

УДК 37.091.004.9:316.6

Світлана Литвинова

доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник,
заступник директора з наукової роботи
Інститут цифровізації освіти НАПН України, м. Київ, Україна
ORCID ID 0000-0002-5450-6635
s.h.lytvynova@gmail.com

Аліса Сухіх

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник
відділу технологій відкритого навчального середовища
Інститут цифровізації освіти НАПН України, м. Київ, Україна
ORCID ID 0000-0001-8186-1715
salisam2005@gmail.com

Оксана Мельник

кандидат педагогічних наук, старший дослідник, начальник
відділу науково-методичного забезпечення інтеграції у європейський освітній простір
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», м. Київ, Україна
ORCID ID 0000-0002-2193-2072
ok_melnyk@ukr.net

ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ “ВСЕУКРАЇНСЬКА ШКОЛА ОНЛАЙН” В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: РЕЗУЛЬТАТИ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ОПИТУВАННЯ

Анотація. У статті проаналізовано результати Всеукраїнського опитування вчителів “Цифрова трансформація закладів загальної середньої освіти України”, одним з аспектів якого є визначення ставлення вчителів до використання платформи “Всеукраїнська школа онлайн” (ВШО). Опитування з метою оцінки рівня задоволеності, використання та застосування в професійній діяльності освітніх матеріалів на платформі ВШО охопило вчителів закладів загальної середньої освіти різних регіонів України. Результати дослідження показали, що більшість учителів (65,8 %) використовують матеріали з ВШО у своїй освітній практиці, що демонструє високий рівень зацікавленості та готовності педагогів до впровадження цифрових ресурсів. Серед тих, хто ще не користується можливостями ВШО, більшість (70%) висловили бажання приєднатися до цієї платформи, що свідчить про потенціал для подальшого розширення аудиторії користувачів. Результати дослідження також показали, що хоча більшість учителів використовують матеріали з ВШО, деякі з них відзначили потребу в певному удосконаленні та розширенні контенту, що може сприяти підвищенню ефективності та якості освітнього процесу. Зазначено, що платформа ВШО є ключовим інструментом для реалізації дистанційного та змішаного навчання учнів 5-11 класів, що набуває особливої актуальності в умовах пандемії, воєнних дій та цифрової трансформації. Крім того, висвітлено перспективи впровадження новітніх технологій, таких як віртуальна та доповнена реальність, які можуть покращити процес навчання. Загальні показники свідчать про значний інтерес до використання онлайн-ресурсів у сучасних реаліях. У роботі за допомогою графічного представлення даних висвітлено ставлення вчителів до використання платформи ВШО та охарактеризовані основні виклики й перспективи подальшого розвитку платформи й впровадження матеріалів в освітній процес. Результати дослідження пропонують конкретні напрями покращення, а також відображають реальні потреби вчителів та учнів у сучасному освітньому середовищі. Аналіз дослідження вказує на важливість розвитку та використання цифрових технологій в освітньому процесі, а також на необхідність постійного оновлення та покращення освітніх платформ для забезпечення якісного навчання в умовах сучасних викликів.

Ключові слова: Всеукраїнська школа онлайн; опитування; учителі; воєнний стан; цифровізація освіти; ІКТ в освіті.

1. ВСТУП

Сучасний світ стрімко розвивається, і освіта не може залишатися осторонь цих змін. Впровадження цифрових платформ в освітній процес стає все більш актуальним, адже вони мають значний потенціал для покращення якості освіти, зокрема в Україні, де кризи та військові конфлікти стають невід'ємним складником нашого життя, а питання неперервного навчання стає особливо актуальним. У цих складних умовах цифрові освітні платформи виявляються незамінним інструментом як для вчителів, так і для учнів.

Почнемо з того, що в кризових ситуаціях, таких як епідемії, звичайні шкільні уроки можуть бути суттєво обмежені або навіть зупинені. У таких випадках на допомогу приходять цифрові освітні платформи, які забезпечують можливість ведення занять у будь-який час та в будь-яких умовах. Вони дозволяють учителям створювати та розміщувати навчальний матеріал онлайн, а учням – навчатися зручно та ефективно, навіть перебуваючи вдома.

У воєнний час цифрові освітні платформи стають не лише засобом навчання, але й засобом збереження життя. Вони дозволяють уникнути потенційно небезпечних ситуацій, пов'язаних із заняттями у закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО), забезпечуючи учням можливість здобувати освіту, перебуваючи в безпечних місцях. Крім того, вони створюють можливість навчання для тих, хто змушений переселитися через війну, дозволяючи їм зберігати зв'язок зі своєю освітою та спільнотою. Також важливо зазначити, що цифрові освітні платформи сприяють розвитку нових технологій та методів навчання, що може мати далекосяжні наслідки для майбутньої освітньої системи.

Переваги цифрових освітніх платформ не є універсальними і можуть відрізнятися залежно від платформи. До таких переваг належать:

- *доступність* (учні можуть навчатися в будь-якому місці та в будь-який час, що робить освіту більш гнучкою та зручною);
- *індивідуалізація* (завдяки адаптивним алгоритмам платформи можуть добирати або пропонувати матеріали, що відповідають рівню знань та потребам кожного учня);
- *інтерактивність* (учні можуть використовувати різні інструменти та ресурси, щоб досліджувати теми, спілкуватися з однокласниками та вчителями, а також брати участь у віртуальних проєктах);
- *мотивація* (завдяки гейміфікації та інтерактивним завданням навчання стає більш захоплюючим та цікавим);
- *ефективність* (завдяки автоматизації деяких завдань вчителі можуть більше часу приділяти індивідуальній роботі з учнями).

Отже, цифрові освітні платформи є допоміжним інструментом сучасної освіти, особливо в умовах кризових ситуацій та війни. Вони дозволяють зберегти неперервність навчання, забезпечуючи безпеку та ефективність освітнього процесу навіть у найскладніших умовах.

Постановка проблеми. Під час обмежень, пов'язаних з пандемією COVID-19, виникла нагальна потреба у створенні та використанні національної цифрової освітньої платформи “Всеукраїнська школа онлайн” (ВШО). Вона була запущена Міністерством освіти і науки України (МОН України) для учнів 5-11 класів 11 грудня 2020 року. Саме формат навчання онлайн дає змогу засвоювати матеріал, здобувати нові знання, а в найближчій перспективі можна очікувати ще й активне використання в ньому технологій віртуальної та доповненої реальності, елементів штучного інтелекту та інших новацій у сфері освіти.

У зв'язку з переходом шкіл на дистанційну та змішану форми навчання у період воєнного стану ВШО стала ключовим ресурсом для підтримки освітнього процесу, забезпечуючи учнів ЗЗСО навчальними матеріалами. Тому виникла необхідність дослідити ставлення вчителів до використання цієї платформи та визначити їхні потреби щодо вдосконалення функціонала та наповнення ВШО для забезпечення ефективної реалізації освітнього процесу в умовах кризи.

Метою дослідження є аналіз результатів опитування вчителів щодо використання ВШО для виявлення основних проблем та бар'єрів, з якими стикаються вчителі, а також окреслення ключових напрямів удосконалення та розвитку ВШО для підтримки освітнього процесу в умовах воєнного стану.

Основними завданнями є ідентифікація викликів, визначення реальних потреб вчителів у використанні ВШО, виявлення основних проблем та бар'єрів, з якими вони стикаються, а також окреслення ключових напрямів удосконалення та розвитку ВШО для підтримки освітнього процесу. Також формування пропозицій задля їх вирішення та розроблення рекомендацій для вдосконалення функціонування ВШО, враховуючи практичний досвід та побажання вчителів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З початку 2020 року заклади загальної середньої освіти України зіткнулися з викликами, пов'язаними зі складними умовами, у яких цифрова трансформація освіти відбувалась в обмежений термін та в контексті складних політичних і соціальних обставин. Тому інтерес учених був і залишається прикутим до використання цифрових освітніх ресурсів, платформ, підходів до реалізації освітнього процесу за дистанційною та змішаною формами навчання [1].

Порівняння цифрових освітніх платформ, що використовуються в різних країнах, має на меті виявлення найкращих практик та інноваційних рішень, які можуть бути корисними для вдосконалення української системи освіти. Це дає змогу глибше вивчити функціонал освітніх платформ, їхні переваги та недоліки.

Так у 2020-2021 роках проведено дослідження [2] з оцінювання функціональності українських електронних освітніх платформ для ЗЗСО. Визначено 27 критеріїв, які поділено на 3 макрогрупи, а саме: управління навчанням, управління змістом, засоби комунікації та співпраці. Здійснено аналіз найбільш поширених українських платформ на відповідність цим критеріям і наведено порівняльну характеристику функціональних можливостей восьми освітніх платформ українських розробників.

У продовження теми, у дослідженні [3] колективу вчених з Національної академії педагогічних наук України, Житомирського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та Криворізького державного педагогічного університету, піднімалось питання щодо визначення критеріїв та показників для оцінювання якості цифрових освітніх платформ для реалізації освітнього процесу за дистанційною формою навчання та представлено інструментарій для здійснення такого оцінювання на рівні закладу освіти. Особлива увага авторами приділена вибору цифрової платформи для управління навчальною діяльністю (LMS) з метою реалізації електронного дистанційного навчання.

У роботі [4] ретельно аналізується використання онлайн-платформ для навчання, зокрема їхні переваги та виклики. Проводиться порівняльний аналіз різних аспектів використання таких платформ, зокрема їхній вплив на доступність освіти, рівень залученості учнів та якість освітнього процесу. Основний висновок дослідження полягає в тому, що використання онлайн-платформ для навчання є важливим кроком у розвитку цифрової освіти, сприяючи підвищенню доступності навчання, стимулюючи активну участь здобувачів освіти та надаючи нові можливості для покращення якості освіти.

Аналіз зарубіжного досвіду може слугувати прикладом для визначення потенційних шляхів вирішення проблем, з якими стикаються українські заклади освіти під час впровадження цифрових інструментів.

У статті [5] досліджується проблема використання сучасних онлайн-платформ та цифрових технологій для навчання майбутніх лінгвістів на прикладі США. Автори вказують на актуальність пошуку нових підходів у підвищенні якості освітнього процесу, зокрема у підготовці фахівців з лінгвістики, через застосування передових практик, які використовуються у провідних країнах, зокрема в Сполучених Штатах.

Аналіз останніх досліджень використання цифрових освітніх платформ у деяких країнах показав, що значна кількість учителів закордонних шкіл активно використовують різні цифрові освітні платформи у своїй професійній діяльності. Так у Великобританії набули популярності такі платформи, як Hwb (<https://hwb.gov.wales/>), на якій розміщені різноманітні онлайн-ресурси, інструменти для навчання й розвитку учнів та Seesaw (<https://seesaw.com/>), що забезпечує можливість створення цифрових портфоліо для учнів, сприяючи їхньому навчанню та співпраці з вчителями та батьками. На платформі Seesaw учні можуть додавати до своїх портфоліо різноманітні завдання, проекти, фотографії та відео, що дозволяє їм демонструвати свій навчальний прогрес та досягнення.

У Польщі вчителі активно використовують таку освітню платформу, як Zintegrowany System Edukacji (<https://zpe.gov.pl/>). Ця інтегрована система освіти використовується для керування інформацією про учнів, навчальні плани, оцінки та інші аспекти навчання й освітнього процесу. Вона допомагає координувати та оптимізувати освітні процеси в країні.

Учені з Польщі [6] також розглянули дидактичні можливості цифрових платформ для реалізації дистанційної форми навчання. Їх зацікавили такі аспекти, як набуття індивідуального досвіду електронного навчання та розвиток цифрової грамотності учасників освітнього процесу. Вони зазначають, що така форма навчання має супроводжуватись додатковою підтримкою під час усіх видів діяльності в умовах електронного навчання.

Учителі Франції використовують платформу DigiSchool (<https://www.digischool.fr/education>), яка для зручності учасників освітнього процесу має мобільний застосунок (рис. 3). На ній розміщені різноманітні онлайн-ресурси для навчання. Однією з особливостей цієї платформи є її широкий спектр пропонованих матеріалів, які охоплюють різні рівні освіти, від початкової школи до підготовки до вступу в університети. Ось деякі особливості DigiSchool: *навчальні матеріали* (підручники, відеоуроки, вправи та інших навчальні ресурси з різних предметів); *підготовка до екзаменів* (зокрема Baccalauréat (екзамен після закінчення середньої школи), вступні випробування до університетів та інші); *інтерактивні ресурси* (інтерактивні вправи, тести та ігри для підвищення залученості учнів та стимулювання їхнього навчального процесу); *онлайн-спільнота* (користувачі мають можливість обмінюватися досвідом та порадами, спілкуватися з учителями та іншими учнями, що сприяє розвитку освітнього середовища).

Також є популярним ресурс LeLivrescolaire (<https://lelivrescolaire.fr/>) – це платформа, яка пропонує цифрові версії підручників для шкіл Франції. Її можна використовувати на планшетах, ноутбуках або інших пристроях.

У дослідженні [7] представлено використання двох данських платформ, які використовуються в тамтешніх школах: MathFessor (<https://www.matematikfessor.dk/>) для навчання математики та Gyldendal (<https://www.gyldendal.dk/>) для вивчення рідної мови. Дослідник встановив, що необхідно розробити чіткі вимоги до цих платформ, а також до цифрового навчального контенту, зокрема до зображень, відеоматеріалів та тестових

завдань. Відзначено, що такі вимоги повинні враховувати особливості кожної платформи та навчального предмета і не повинні обмежуватись загальними критеріями.

Авторами [8] представлено аналіз успішності учнів, які навчалися дистанційно з використанням платформи MindTap (<https://mindtap.cengage.com>) за такими категоріями: домашнє завдання, тести та контрольні роботи. Було встановлено, що якість навчання з використанням цифрових платформ вища, ніж без них. Наведені результати свідчать про те, що цифрові платформи можуть слугувати значною підтримкою для успішного навчання учнів та бути ефективними інструментами для вчителів.

У Туреччині в межах емпіричного дослідження протягом періоду карантинних обмежень та вимушеного переходу навчальних закладів на онлайн-формат навчання авторами [9] було здійснено комплексну оцінку різноманітних онлайн-платформ. У ході дослідження науковцями було ретельно проаналізовано понад 20 різних онлайн-платформ, як комерційних, так і бюджетних. Оцінювання здійснювалося за низкою критеріїв: інструментів для створення навчального контенту, інструментів для взаємодії та співпраці, управління навчальними курсами, аналітичних можливостей тощо. За результатами були виокремлені найбільш придатні платформи для різних вікових груп учнівської аудиторії, а також визначені їхні сильні та слабкі сторони. Крім того, авторами були надані обґрунтовані рекомендації щодо вибору онлайн-платформ з урахуванням навчальних потреб, бюджетних обмежень та наявності технічної підтримки.

У науковій праці [10] автор досліджує сприйняття учнями початкової та середньої школи онлайн-платформ, що використовувались для дистанційного навчання під час пандемії COVID-19 у Туреччині. Результати показали, що більшість учнів загалом позитивно сприймали використання онлайн-платформ, відзначаючи їх гнучкість, зручність та інтерактивність. Проте були виявлені й певні недоліки, такі як технічні проблеми, труднощі концентрації уваги, відсутність безпосереднього контакту з учителями та однолітками. Автор звертає увагу на необхідність ретельної підготовки вчителів, учнів та батьків до використання онлайн-платформ, а також забезпечення належної технічної підтримки та відповідних методичних розробок для різних вікових груп.

Вплив адаптивного е-навчання Adaptive Learning Environments (ALEF) на ефективність навчання учнів початкової школи розглянуто в роботі чеських дослідників [11]. Результати показали, що використання адаптивної системи е-навчання ALEF суттєво сприяло підвищенню рівня знань учнів у порівнянні з традиційними методами навчання.

Вплив на використання вчителями онлайн-навчальних платформ під час екстрених шкільних карантинів у трьох країнах – Індонезії, Іспанії та Індії – дослідив колектив учених [12]. Дослідження ґрунтується на масштабному опитуванні 5823 учителів середніх шкіл, проведеному наприкінці 2020 року. Застосовуючи регресійний аналіз, автори визначили низку індивідуальних, соціальних та технологічних факторів, що впливають на рівень залучення вчителів до онлайн-навчання. Результати показали, що вік, стать, досвід роботи, ставлення до технологій, а також доступ до необхідних пристроїв та інтернет-з'єднання були ключовими чинниками, які визначали готовність та здатність учителів використовувати онлайн-платформи. Дослідження також виявило відмінності між країнами у впливі різних факторів. Автори роблять висновок, що забезпечення рівного доступу та підтримки для всіх вчителів має вирішальне значення для ефективного впровадження дистанційного навчання.

У контексті інтенсивного розвитку цифрових медіа виникає питання щодо розвитку цифрової компетентності вчителів та її відповідності цифровій рамці DigCompEdu. У роботі авторів [13] розглядається цей аспект інтегрально, враховуючи потреби сучасного освітнього середовища та вимоги до професійного розвитку вчителів

у контексті цифрової трансформації. Дослідження пропонує аналіз ефективності й застосування цифрових компетентностей у контексті освіти та можливості їх адаптації до рамки DigCompEdu. Цей підхід дозволяє виявити перспективи та виклики, пов'язані з розвитком цифрових навичок учителів та їх вплив на педагогічну практику в сучасному освітньому середовищі.

Своєю чергою, колектив авторів [14] досліджував, як в Україні забезпечується дистанційна освіта під час воєнного стану, зокрема аспект впровадження ІТ-інновацій у дистанційному навчанні. Автори аналізують вплив цифрових технологій та освітньої ІТ-інфраструктури на життєздатність освітнього процесу в несприятливих соціальних умовах. Досліджують різні фактори, які могли впливати на успішність учнів до війни (наприклад, наявність комп'ютерів для учнів та вчителів, доступ шкіл до високошвидкісного інтернету тощо), та визначають взаємозв'язки між цими факторами.

У роботі “Використання цифрових платформ відеозв'язку для організації психологічного консультування онлайн” [15] учені порушують питання про можливості надання психологічного консультування учнів за допомогою сервісів відеозв'язку та необхідність доступу до таких платформ шкільних психологів, що стало актуальним під час повітряних тривог.

За інформацією МОН України, станом на жовтень 2023 р. за кордоном перебували 378 тис. 617 учнів і учениць, які продовжували здобувати освіту за дистанційною, сімейною або екстернатною формами навчання в українських школах¹. Пізніше МОН України повідомило, що для дітей, які перебувають за кордоном, створено нову форму навчання – в дистанційних школах, що сформовані в кожній області. Це дало можливість зменшити навантаження на вчителів, які працювали як очно, так за дистанційною формою навчання.

Учителі та інші педагогічні працівники залишаються сьогодні ключовими гравцями у здійсненні дистанційного навчання та розбудові інформаційно-цифрового середовища школи. Їхня здатність використовувати засоби ІКТ є життєво важливою в сучасних умовах воєнного стану, коли школи та інші заклади освіти перейшли на дистанційний режим роботи. Особливо важливим є постійне оновлення спектра ресурсів для вчителів, підвищення їх кваліфікації у використанні цифрових засобів навчання, створення умов для здійснення дистанційного та змішаного навчання [16].

Загальний тренд у багатьох країнах показує, що використання онлайн-платформи сьогодні стає основним елементом навчання сьогодні, дозволяючи закладам освіти адаптуватись до сучасних викликів та забезпечувати більш гнучкий та доступний освітній процес.

2. МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ

З метою виявлення основних проблем та бар'єрів, які виникають у вчителів при використанні ВШО, та окреслення ключових напрямів удосконалення й розвитку ВШО було проведено опитування “Цифрова трансформація закладів загальної середньої освіти України” (<https://forms.gle/3ww8BjQUR4x2ZZz5A>). Опитування було розгорнуте та цілеспрямоване, містило питання щодо вражень від використання платформи, визначення переваг та викликів, які виникали в процесі її використання, а також пропозиції щодо подальшого вдосконалення цієї онлайн освітньої ініціативи.

Дослідження проводилось серед учителів ЗЗСО України у 2023 році. У процесі дослідження було встановлено, що платформа ВШО здобула визнання серед

¹ <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3779406-za-kordonom-zaraz-perebuvaut-400-tisac-ukrainskih-skolariv-lisovij.html>

користувачів ЗЗСО, оскільки в опитуванні взяли участь 17 тис. 824 вчителів з 24 областей України та міста Києва (Рис. 1).

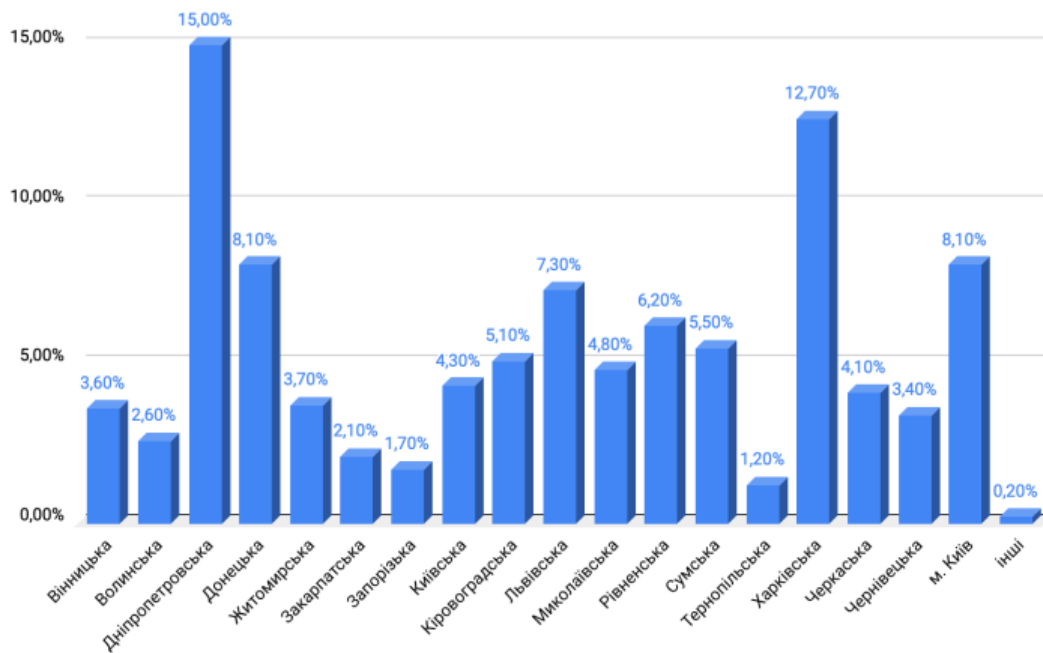

Рис. 1. Регіональний розподіл респондентів

У процесі дослідження здійснено системний аналіз наукових джерел за відповідною тематикою, проаналізовано цифрові освітні платформи інших країн. Особливості використання ВШО були розглянуті за допомогою всеукраїнського онлайн-опитування, роботи з фокус-групами, коротких інтерв'ю з педагогічними працівниками ЗЗСО. Для опрацювання результатів опитування використано математичні методи, а також проведено узагальнення, порівняння, аналіз, використано методи індукції та дедукції, здійснено опис та зіставлення. Для візуалізації результатів опитування та представлення даних у зручному для аналізу вигляді використано різноманітні графічні методи (гістограми, стовпчасті та кругові діаграми).

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Протягом останніх років учасники освітнього процесу зазнають нових викликів, що призводять до трансформації та адаптації до нових умов. З метою забезпечення рівних можливостей доступу до навчання, освітній процес перейшов з очного формату до змішаного або дистанційного. ВШО (<https://lms.e-school.net.ua/>) є ключовою платформою для реалізації такого навчання учнів 5-11 класів, що відкриває широкі можливості для доступу до якісної освіти з будь-якого куточка України та світу.

Створення платформи здійснено за ініціативи Громадської спілки «Освіторія» на замовлення Міністерства цифрової трансформації України, МОН України та державної установи "Український інститут розвитку освіти" за підтримки Швейцарії в межах проєкту DECIDE, реалізованого Консорціумом ГО DOCCU та PH Zurich. Крім того, функціонал "Кабінету учителя" та мобільні застосунки реалізовано за підтримки Міжнародного фонду "Відродження". З метою забезпечення доступності навчального контенту для різних категорій користувачів, зокрема для дітей з особливими освітніми потребами, до організації навчання авторів уроків та експертного супроводу з питань інклюзії долучився ЮНІСЕФ – спеціалізована структура ООН з питань захисту прав та

інтересів дітей. Проєкт отримав значну підтримку від таких організацій, як ЮНІСЕФ, Kyivstar, Vodafone, lifecell та Creative_States, забезпечивши широкий доступ до освітніх матеріалів учасникам освітнього процесу.

Після затвердження Положення про вебплатформу дистанційного навчання “Всеукраїнська школа онлайн” (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1094-23#Text>), що визначає основні засади її функціонування як вебплатформи дистанційного навчання, зокрема механізми її наповнення та процедуру проведення експертизи освітніх матеріалів, Національна платформа офіційно стала інструментом для вимірювання і ВШО пропонує широкий спектр навчальних матеріалів, зокрема:

- *відеоуроки* (записані уроки з української мови, математики, історії, біології, фізики, хімії, географії, англійської мови та інших предметів);
- *інтерактивні вправи* (завдання, тести та вікторини, які допомагають учням закріпити вивчений матеріал);
- *конспекти уроків* (текстові описи уроків з поясненням тем та ключових моментів);
- *методичні рекомендації* (поради та матеріали для вчителів, які організують дистанційне або змішане навчання);
- *бібліотеки* (електронні підручники, методичні посібники та інші навчальні матеріали).
- *форуми*: місце, де учні та вчителі можуть спілкуватися, обмінюватися досвідом та ставити запитання);
- *вебінари* (онлайн-семінари та тренінги для вчителів).

Перегляд відеоуроків та навчальних матеріалів ВШО можливий як на персональному комп’ютері, так і на інших мобільних пристроях. Платформа відіграє важливу роль у навчанні та викладанні під час обмежень та уможливорює реалізацію освітнього процесу офлайн, зокрема в укриттях.

Ще однією її перевагою є те, що вона є безкоштовною та доступною для всіх українських школярів і має кілька основних розділів. Розділ «Про Проєкт» розкриває основні аспекти та мету існування ВШО, у ньому представлено інформацію про створення та розвиток платформи, її цілі та завдання, а також проєктну команду та партнерів, що співпрацюють над розвитком освітнього середовища. У розділі «Як користуватися» надається детальна інструкція для користувачів щодо реєстрації на платформі, навігації через основні функції та можливості сервісу, надано роз’яснення, як шукати курси, реєструватися на них, виконувати завдання, спілкуватися з викладачами та іншими учасниками спільноти. “Курси” – це розділ, де розміщені всі доступні для навчання курси за класами та предметами. Кожен курс має свій опис, програму, рекомендації щодо аудиторії та формату, а також інформацію про викладачів та доступні ресурси для вивчення матеріалу. Розділ “Мої курси” дозволяє зареєстрованим користувачам переглядати список курсів, на які вони підписані, а також учні можуть відстежувати свій прогрес у навчанні, виконанні завдань та отриманні оцінок. Розділ “Мій кабінет” на ВШО надає користувачам доступ до таких інструкцій:

- *початок роботи з ВШО*: надається допомога новим користувачам щодо процесу реєстрації на платформі;
- *кабінет вчителя*: розглядається функціонал та можливості кабінету вчителя на платформі, поради щодо оптимального використовувати ресурсів для навчання та проведення уроків;
- *створення класів*: містить журнал оцінювання, надається детальне пояснення процесу створення віртуальних класів, а також використання журналу оцінювання для ведення успішної навчальної діяльності;

- *обговорення на курсах*: у цій інструкції розглядається функціонал обговорення на курсах, що дозволяє учням та вчителям спілкуватися, ділитися думками та враженнями щодо навчального процесу;
- *функціонал мобільного застосунку*: надається вичерпна інформація щодо функціонала мобільного застосунку ВШО, що дозволяє користувачам отримувати доступ до основних функцій платформи через мобільні пристрої;
- *гейміфікація та ВШО*: у цій інструкції описується роль та значення гейміфікації в освітньому процесі на ВШО, а також надаються рекомендації щодо її використання для підвищення мотивації та результативності навчання.

Відмітимо, що нещодавно на ВШО з'явився новий інструмент – діагностичне тестування, яке допомагає виміряти та зменшити освітні втрати та розриви. Цей тест було розроблено командою проєкту “Супровід урядових реформ в Україні” (SURGe Project). Діагностичне тестування складається з двох блоків – первинного та вторинного, які доступні за посиланням – <https://surl.li/mbqjpr>. Автори рекомендують учителям проводити первинне діагностичне тестування на початку навчального року. Після завершення тестування вчителі отримують детальний звіт, що містить загальну статистику успішності учнів та рекомендації щодо тем, які потребують додаткового опрацювання в класі, а також індивідуальні рекомендації для них. Кожен учень також отримує свій особистий звіт з результатами тестування, а також перелік посилань на матеріали, які варто вивчити. Після роботи над виявленими прогалинами учням рекомендується пройти вторинне діагностичне тестування, щоб оцінити ефективність здійснених заходів з надолуження освітніх втрат.

Окремо на ВШО є розділ з інформацією про застосунок “Вивчаю – не чекаю” (<https://lms.e-school.net.ua/primary>), для вчителів та учнів 1-4 класів. У цьому застосунку викладені уроки та мініігри з математики, читання та української мови для підтримки навчання учнів початкової школи.

Аналіз даних про користувачів ВШО продемонстрував гендерний розподіл, у якому перевагу отримують жінки – 90,8 %, що обумовлено реальними обставинами освітньої галузі, а також доступом до технологій, інтересом до освітніх онлайн-ресурсів серед різних гендерних груп. Процентна структура гендерного розподілу відображає, що чоловіки становлять лише 9,2% від загальної кількості респондентів.

З огляду на виклики, пов'язані з пандемією Covid-19 та воєнним станом на території України, платформа привертає увагу вчителів широким спектром вікових груп: молодь, дорослі та люди пенсійного віку. Особи віком до 30 років складають 10,1% від загальної кількості опитаних, що свідчить про низький рівень забезпечення ЗЗСО молодими вчителями. Незважаючи на низький показник, варто відзначити зацікавленість молодих учителів у використанні освітніх онлайн-ресурсів. Група віком від 31 до 40 років становить 24,1%, а віком від 41 до 50 років – 28,8%. Ці показники свідчать про інтерес до ВШО серед досвідчених учителів, які можуть використовувати платформу для підвищення кваліфікації, у професійній діяльності й для реалізації дистанційної форми навчання та ін. Група віком від 51 до 65 років становить 33,9%, що підтверджує зацікавленість онлайн-ресурсами вчителів середньої вікової групи, які мають значний професійний рівень викладання предметів шкільного циклу. В останні роки спостерігається зменшення кількості вчителів, які належать до вікової групи 65+, а тому в групі респондентів їхня частка становить лише 3,1% (Рис. 2).

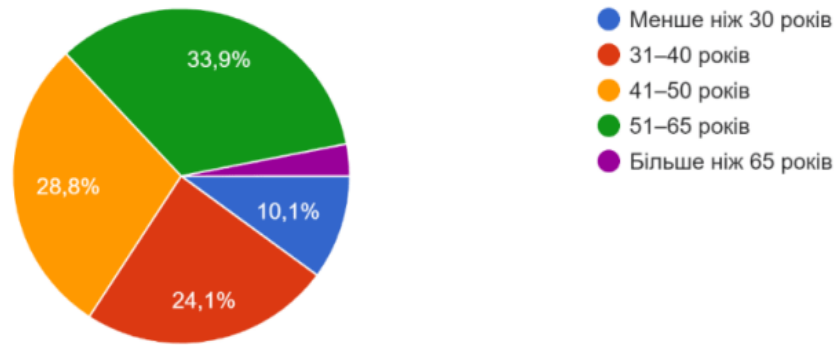

Рис. 2. Віковий розподіл респондентів

Успішна інтеграція цифрових технологій в освітній процес залежить від багатьох факторів, зокрема таких, як бажання і здатність навчатися новому, вікових особливостей учителів та педагогічного стажу. Необхідно враховувати, що впровадження цифрових технологій вимагає від педагогів певного рівня компетентності та вміння адаптувати їх до потреб учнів. Тут важливим стає роль педагогічного досвіду, оскільки від нього значною мірою залежить готовність учителів до інновацій. Питання, наскільки вчителі готові використовувати цифрові ресурси, невід’ємно пов’язане з їхнім педагогічним стажем. Відомо, що молоді вчителі частіше є відкритими до впровадження нововведень, оскільки вони вже засвоїли їх у процесі власної освіти та підготовки до здійснення освітньої діяльності. Аналізуючи дані опитування, ми встановили, що активними користувачами ВШО є категорія вчителів зі стажем понад 20 років – це вчителі з багатим педагогічним досвідом, які можуть дещо прогресувати в цьому питанні, адже вони можуть відчувати, що саме їм потрібно змінювати в традиційних підходах до навчання (Рис. 3). Зрозуміло, що індивідуальний підхід учителів до здійснення освітнього процесу, їх майстерність використовувати цифрові інструменти є ключем до успішної інтеграції сучасних технологій в освіту.

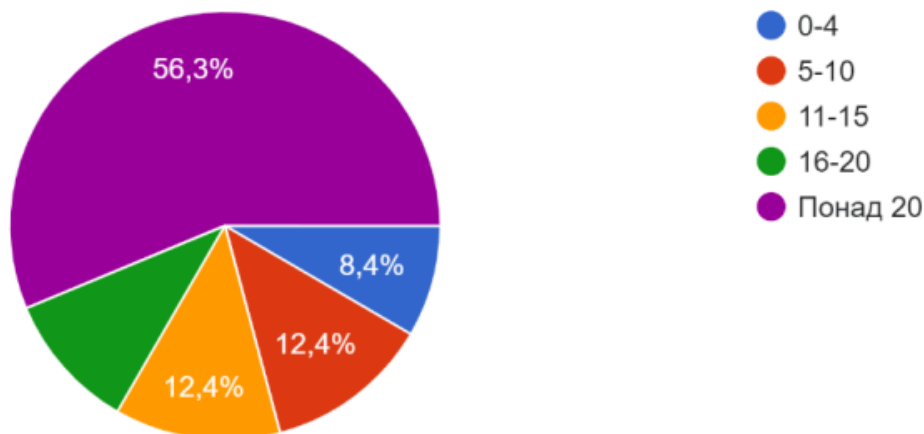

Рис. 3. Розподіл респондентів за педагогічним стажем

Дослідження потреб у цифровій платформі для досягнення освітніх цілей представляє значний інтерес для суспільства, оскільки воно дозволяє зрозуміти, наскільки педагогічна спільнота готова та зацікавлена в інтеграції цифрових технологій в освітню практику. У дослідженні брали участь різні категорії респондентів, що дозволило здійснити комплексний аналіз думок педагогічних працівників. Понад 58,6% учасників дослідження становлять вчителі ЗЗСО. Їхні відповіді та погляди сприяють

глибшому розумінню того, як цифрові технології можуть збагатити та оптимізувати освітній процес на всіх рівнях навчання. Важливою складовою групою респондентів є вчителі початкової школи, які складають 18,7% від загальної кількості опитаних. Їхні відповіді надають можливість краще зрозуміти потребу в цифрових ресурсах на початковому етапі навчання, де основи засвоєння знань та навичок лягають базою подальшого навчання та розвитку учнів. Заступники директора та директори ЗЗСО склали 10,9% та 6,2% респондентів відповідно.

Адміністрація ЗЗСО відіграє ключову роль у прийнятті рішень щодо впровадження нових технологій в освітній процес, оцінюючи практичну можливість та переваги від використання цифрових платформ. Саме комбінація думок педагогів різних категорій робить дослідження більш об'єктивним та релевантним, враховуючи індивідуальні особливості та особливості кожного закладу освіти.

Для виявлення труднощів у використанні ВШО були застосовані різні підходи до аналізу даних. Додатковий аналіз типів закладів освіти, представники яких взяли участь в опитуванні, дозволяє краще зрозуміти розподіл залучених освітніх установ за їхнім профілем. Такий розподіл може вказувати на популярність використання цифрових платформ у конкретних типах ЗЗСО та рівень готовності їх працівників до інтеграції цифрових технологій у навчання.

Більшість учасників опитування – представники ліцеїв (7 тис. 473 особи), що свідчить про зацікавленість їхніх педагогічних працівників до використання сучасних освітніх інструментів. Серед респондентів було 4 тис. 173 педагогічних працівники ЗЗСО I-III ступеня. Ці ЗЗСО здебільшого покривають всі рівні здобуття повної загальної середньої освіти. Їх участь у дослідженні вказує на широке охоплення цифрової платформи всіх рівнів навчання. Гімназії також відомі своєю академічною спрямованістю. Участь їх педагогічних працівників в опитуванні (3 тис. 264 особи) свідчить про високий інтерес до інновацій та технологій. Спеціалізовані школи зазвичай спрямовані на певні галузі знань. В опитуванні взяли участь їх представники (658 особи), що вказує на їхню готовність використовувати цифрові платформи для спеціалізованого навчання. Навчально-виховні комплекси об'єднують різні рівні здобуття повної загальної середньої освіти. Їхній внесок у дослідження (5 тис. 88 осіб) вказує на потребу комплексного підходу до інтеграції цифрових технологій. Педагоги ЗЗСО II-III ступеня (468 особи) навчають учнів старших класів, що вказує на активну підготовку до використання цифрових ресурсів у підготовці до вступу до закладів вищої освіти. Школи-інтернати (73 особи) можуть бути вже зорієнтовані на використання онлайн-ресурсів, що пояснює їхню присутність у дослідженні, а початкові школи (50 осіб) репрезентують перші роки навчання, де цифрові ресурси можуть використовуватись для створення цікавого та пізнавального навчального середовища. Загальний розподіл типів закладів, які взяли участь у дослідженні, вказує на широкий спектр інтересів та можливостей для використання ВШО в освітньому процесі (Рис. 4).

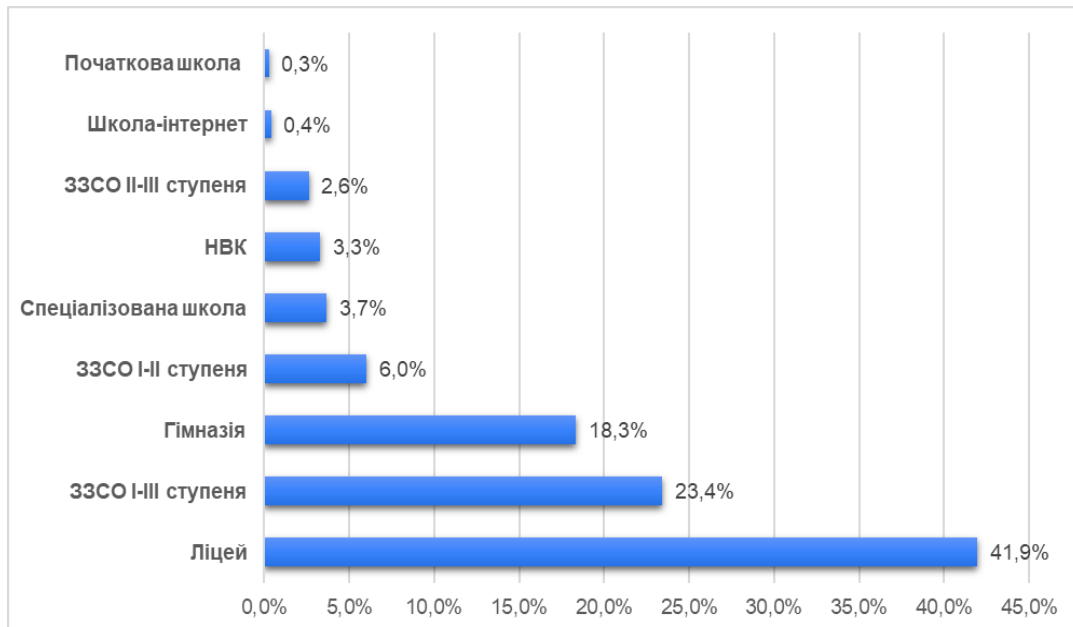

Рис. 4. Розподіл респондентів за типами закладів освіти

Опитування відображає широкий спектр інтересів учителів та їхню готовність до інтеграції сучасних технологій в освітній процес. Учасники дослідження представляють різні предмети шкільного курсу, що свідчить про універсальний характер цифрової платформи та її потенціал для вдосконалення навчальних матеріалів у різних сферах знань. Зокрема вчителі української мови (4 тис. 683 осіб), математики (4 тис. 060 осіб) та української літератури (3685 осіб) брали активну участь у дослідженні. Їхня готовність до впровадження цифрових ресурсів може вказувати на важливість інтерактивних методів та візуалізації при вивченні фундаментальних предметів.

До числа залучених учителів також входять представники інших предметів, таких як іноземна мова (2 тис. 182 особи), фізична культура (2 тис. 114 осіб), інформатика (2 тис. 069 осіб), образотворче мистецтво (1 тис. 866 осіб), технології (1 тис. 596 осіб) та ін. Вони демонструють багатогранність застосування ВШО для навчання, яка охоплює не лише традиційні галузі наук, а й сприяє розвитку творчості, фізичного здоров'я, практичних навичок та інших аспектів навчання.

Особливий інтерес проявили вчителі предметів гуманітарної спрямованості, таких як історія України (1 тис. 182 осіб), всесвітня історія (1 тис. 129 осіб), зарубіжна література (1 тис. 311 осіб) та ін. Вони можуть використовувати ВШО для створення інтерактивних історичних та літературних матеріалів, що сприяє поглибленню знань та розумінню культурних аспектів.

У дослідженні також взяли участь вчителі предметів природничого циклу, а саме: біології (1 тис. 140 осіб), фізики (1 тис. 018 осіб), хімії (841 особа). Це підкреслює важливість освітніх платформ у вивченні наукових концепцій та демонстрації різних експериментів. Розподіл респондентів за шкільними предметами представлено на Рис. 5.

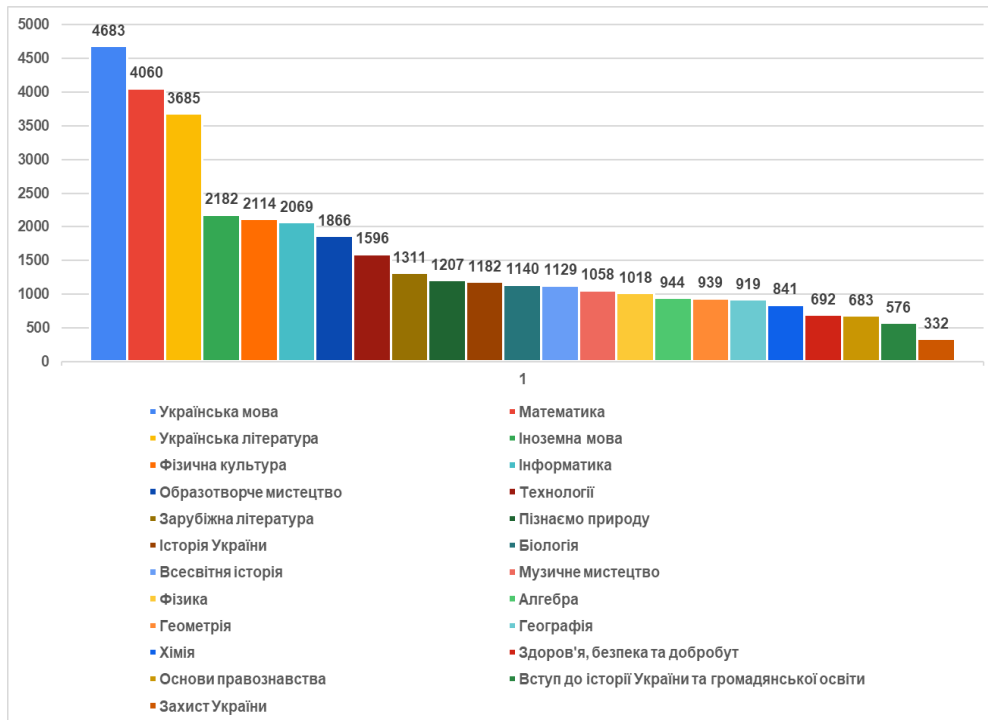

Рис. 5. Розподіл респондентів за предметами викладання

На ВШО розміщено значну кількість відеороків, тестів та матеріалів для самостійної роботи (конспекти) з основних предметів шкільної програми: українська література, українська мова, біологія, біологія та екологія, географія, всесвітня історія, історія України, математика, алгебра, алгебра і початки аналізу, геометрія, мистецтво, основи правознавства, природознавство, фізика, хімія, англійська мова та зарубіжна література. Щороку кількість таких електронних освітніх ресурсів збільшується.

Матеріали, доступні на платформі, призначені для учнів 5-11 класів, що викликає зацікавленість учителів у їхній освітній практиці. За результатами опитування виявлено, що більшість учителів (65,8%) активно використовують навчальні матеріали з ВШО. Однак частина респондентів (34,2%) зазначили, що використовують деякі матеріали й для молодшої школи (1-4 класи). Понад 17 тис. опитаних учителів – представники різних регіонів України, які взяли участь в опитуванні щодо використання навчальних матеріалів, представлених на ВШО. Результати показали, що 68% респондентів цікавляться та застосовують у своїй діяльності такі матеріали на постійній основі, однак третина опитаних їх не використовує (Рис. 6).

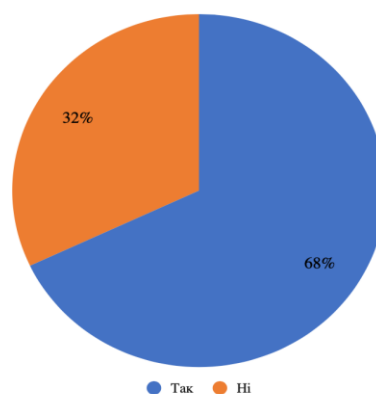

Рис. 6. Розподіл відповідей респондентів щодо використання навчальних матеріалів ВШО

Серед респондентів, які поки не користуються можливістю ВШО, 70% висловили бажання приєднатися до цієї платформи, водночас 30% відзначили, що наразі не мають планів ознайомлюватися з даною ініціативою. Це може бути пов'язано з різними факторами, такими як недостатня ознайомленість з можливостями платформи, відсутність впевненості у власних компетентностях щодо використання онлайн-ресурсів у навчанні, чи сумнівами у якості освітніх матеріалів, що пропонуються.

Більшість респондентів (69%) зареєстровані на ВШО як вчителі/вчительки; третя частина учасників опитування (31%) зареєстрована як слухачі/слухачки. Це свідчить про те, що аудиторія має різноманітні інтереси, а також різні рівні зацікавленості у використанні цієї освітньої платформи.

Учителі користуються матеріалами ВШО за допомогою різних апаратних засобів: 27,2% опитаних зазначили, що їм зручніше це робити з мобільного пристрою, 26,2% – на персональному комп'ютері, а 40,3% застосовують ноутбук для зазначеної діяльності (Рис. 7).

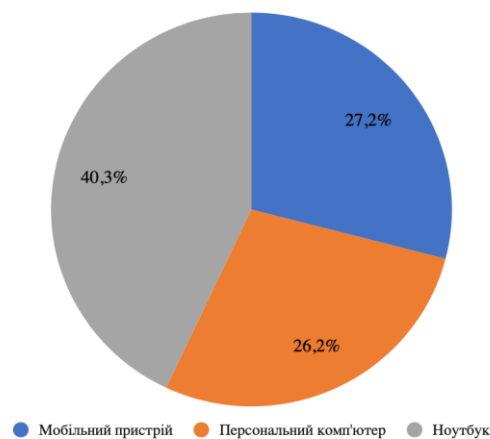

Рис. 7. Типи апаратних засобів для використання матеріалів ВШО

Педагоги активно використовують ресурси ВШО для проведення уроків з різних предметів, найбільш популярні серед яких українська мова та література, англійська мова, мистецтво, математика (алгебра, і геометрія) та зарубіжна література.

Для наочного демонстрування структури та функціональних можливостей платформи представлено інтерфейс сторінки курсу “Українська мова” на Рис. 8.

Українська мова. 7 клас

Переглянути курс

УКРАЇНСЬКА МОВА 7 клас

Онлайн-курс з української мови за програмою 7-го класу допоможе опанувати навчальний матеріал про дієприкметник та дієприслівник.

У цьому курсі учні

- засвоюють інформацію про дієприкметники та дієприслівники, їхні морфологічні ознаки, синтаксичну роль, творення та особливості вживання;
- дізнаються про дієприкметниковий та дієприслівниковий звороти, розділові знаки при них;
- ознайомляться з дієслівними формами на -но, -то;
- отримують практичний досвід у застосуванні вивченого матеріалу, виконуючи різні завдання й тести.

Рис. 8. Інтерфейс сторінки курсу “Українська мова” для 7 класу (<https://lms.e-school.net.ua/>)

Для забезпечення освітньої комунікації на ВШО є можливість створити віртуальне освітнє середовище “Мій клас”, у якому вчитель може проводити заняття та надавати навчальний матеріал своїм учням, створювати та редагувати курси, розробляти завдання й тести, розподіляти матеріали за темами та розділами, спілкуватися з учнями та відстежувати динаміку їхньої успішності.

Також станом на початок 2024 року на ВШО розміщені уроки з таких предметів як: Історія України, Біологія, Біологія і екологія, Всесвітня історія, Географія, Основи правознавства, Природознавство, Фізика, Хімія.

За результатами опитування встановлено, що 14% користувачів створили власний клас на ВШО, однак більша частина користувачів (86%) поки що не скористалися цією можливістю. Більшість опитаних зазначили, що розділ “Мій клас” вони наповнюють додатковими навчальними матеріалами та завданнями для своїх учнів.

Незважаючи на важливість комунікації між вчителями та учнями, тільки 21% вчителів використовують для цього ВШО.

До електронних освітніх ресурсів платформи, які найчастіше використовують учителі належать відеоуроки та конспекти для пояснення нового матеріалу, закріплення вивченого матеріалу та домашнього опрацювання; тестові завдання для поточного та підсумкового оцінювання.

Тестування учнів є важливою складовою частиною освітнього процесу, спрямованою на оцінку знань, розуміння матеріалу та розвиток критичного мислення. Цей метод дозволяє вчителям отримати об’єктивну інформацію про успішність учнів у засвоєнні навчальних програм, а також з’ясувати, наскільки ефективно проводиться навчання. Дозволяє вчителям виявити слабкі та сильні сторони учнів, а також визначити потреби для подальшого вдосконалення освітнього процесу та подолання освітніх втрат. Крім того, тестування дозволяє учням відстежувати свій власний прогрес та визначати області, у яких потрібно покращення.

Тести на ВШО мають свої особливості. Наприклад, є тестові завдання до уроку (кількість спроб для надання відповіді необмежена), тематичні підсумкові та річні тести з обмеженою кількістю спроб. Відрізняються тести й за типами завдань:

- з вибором однієї правильної відповіді;
- з вибором декількох правильних відповідей;
- на встановлення відповідності;
- на введення текстової/числової інформації.

У деяких курсах запропоновано пройти діагностичне тестування двічі, метою якого є сприяння покращенню успішності учнів/учениць. У такому випадку тест складається з двох частин і на кожен частину опитування відводиться окремий час. Учитель за результатами первинної та вторинної діагностики й згенерованого звіту робить висновки, чи відбулися покращення успішності учня після додаткового опрацювання з двома тестами (Рис. 9).

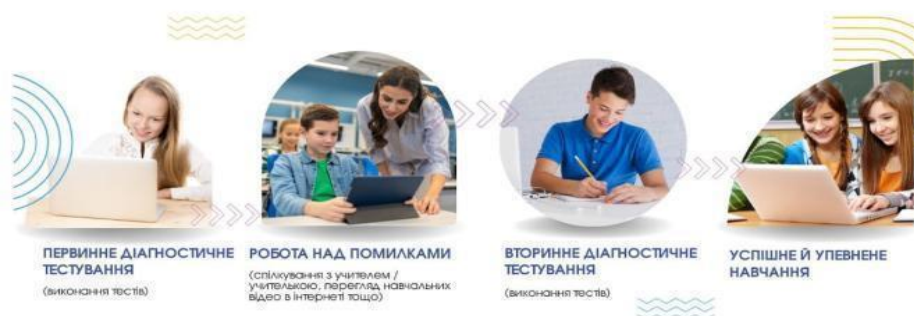

Рис. 9. Реалізація діагностичного тестування на платформі ВШО (https://lms.e-school.net.ua/courses/course-v1:SURGe+ukr_lang_9_1+2022_10/about)

У професійній діяльності використання ВШО відбувається з різною частотою. За результатами відповідей учасників, 37% респондентів використовують цю платформу кілька разів на місяць, водночас 35% вказали, що користуються нею один-два рази на тиждень. Приблизно 16% респондентів застосовують ВШО кілька разів у семестрі. Крім того, лише 12% зазначили, що користуються нею щодня у своїй професійній роботі (Рис. 10).

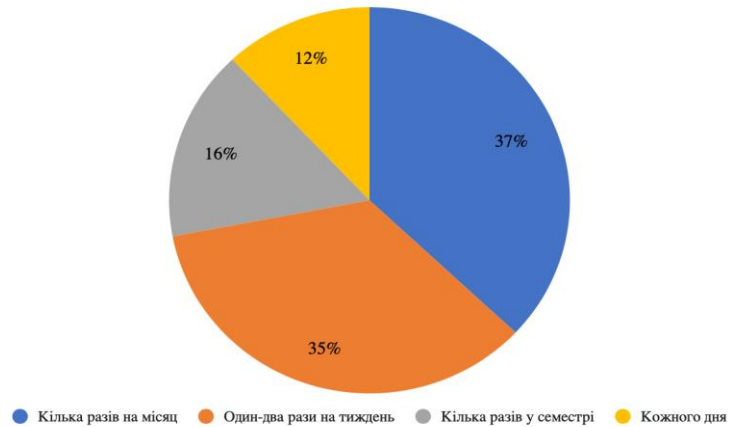

Рис. 10. Частота використання ВШО респондентами

На думку вчителів, матеріали, які пропонує ВШО, відповідають вимогам дидактики, методики, організації освітньої діяльності та іншим критеріям, що важливі для якісного навчання учнів. Одним із ключових аспектів є відповідність матеріалів ВШО дидактичним вимогам, що враховують різноманітні методики навчання, навички та потреби учнів різних вікових груп. Крім того, учителі відзначають, що матеріали на платформі відповідають методичним вимогам. Вони не лише містять необхідну теоретичну базу, але й надають практичні приклади, вправи та завдання, які допомагають учням легше розуміти та застосовувати отримані знання. Також вчителі відмітили організаційний аспект, тобто відповідність матеріалів сучасним освітнім вимогам організації освітнього процесу, зручність та доступність матеріалу всім учасникам освітнього процесу в будь-який час та в будь-якому місці.

Учителі відзначають, що матеріали узгоджені зі змістовими вимогами, відповідають обсягу та складності, що необхідні для кожного рівня здобуття повної загальної середньої освіти. Респонденти також відзначають, що матеріали ВШО відповідають віковим та психологічним особливостям учнів, враховують різні пізнавальні потреби, інтереси та можливості учнів. Це дозволяє вчителям персоналізувати процес навчання, забезпечити кожному учню комфортну та ефективну індивідуальну освітню траєкторію, краще засвоєння матеріалу та підвищення мотивації до навчання.

Учительська спільнота відзначила, що використання матеріалів ВШО сприяє розвитку системного та критичного мислення, рефлексії та саморефлексії, а також соціально-емоційного інтелекту учнів (Рис. 11).

Рис. 11. Думка респондентів щодо відповідності матеріалів ВШО розвитку аналітичних, особистісних та соціально-емоційних навичок

Відповіді вчителів свідчать про високий рівень задоволення використанням ВШО. Більшість учителів, а саме 58%, відзначили, що вони повністю задоволені використанням платформи. Ще 41% відповіли, що використання ВШО їх частково задовольняє. Лише 1% вчителів відзначили, що не задоволені використанням цієї платформи (Рис. 12). Зазначені показники вказують на позитивне ставлення вчителів до можливостей, які надає ВШО.

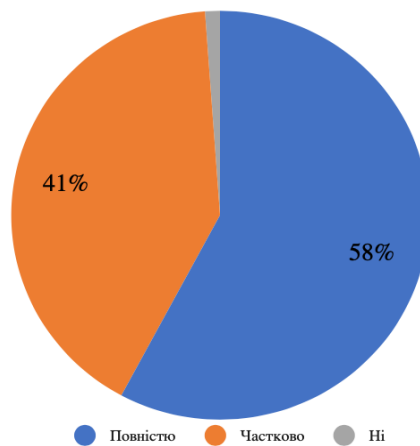

Рис. 12 Рівні задоволеності використання ВШО респондентами

Більшість опитаних учителів висловили задоволення щодо різноманітності та доступності матеріалів на платформі. Однак окремі респонденти зазначили певні аспекти, які, на їхню думку, можуть бути поліпшені або розширені. Це стосується підготовчих курсів до ЗНО та НМТ, інклюзивного навчання, недостатньої кількості матеріалів для вихователів груп продовженого дня, відсутності відповідного контенту для окремих предметів, зокрема іноземних мов та фізичної культури, інформатики, технологій, захисту України, а також нестачі тестів з автоматичним оцінюванням. Крім цього, деякі вчителі відзначили потребу в більш розгорнутих матеріалах для виховних годин, у викладанні дефектології та доступу до відеоуроків з факультативних занять. У відкритій дискусії педагогічні працівники висловили побажання, що варто додати “цікаві лайфхаки для учнів”, “тренажери для формування грамотного письма”, “окремі слайди за темами, без озвучки, як додатки до уроку”, “практичні завдання з мистецтва”,

“аналітику історичних явищ”, “уроки з фінансової та медійної грамотності”, “психологічну підтримку дітей та вчителів”, “лабораторні роботи”, “мови національних меншин”, “матеріалів з християнської етики”, “можливості самостійно вчителям створювати власні тести з однією спробою”, “відпрацювання практичних навичок на предметах художньо-естетичного циклу”, “роботу з обдарованими дітьми”, “розділ “Електронні підручники””, звідки можна було б завантажувати найновіші підручники для навчання”, “уроки профільного рівня для 10-11 класів”, “розвиток мовлення, ділове мовлення”, “енциклопедичної сторінки”, “матеріали для дітей з особливими освітніми потребами з порушеннями інтелекту та мовлення”, “матеріали з ТБ для учнів та культури відношень між молоддю у підлітковому віці”, “Слово вченого – прослуховування мінівиступу одного з українських учених на 3-5 хвилин за темою уроку або калейдоскоп з таких виступів з різних предметів: діти могли б бачити, що вчені – такі ж самі люди, – це була б прекрасна мотивація для обдарованої молоді і можливість для вчителя планувати для них завдання з таким матеріалом”, “розділ для керівників з організації дистанційного навчання”.

4. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

У проведеному дослідженні були виявлені нові тенденції у використанні цифрових платформ для дистанційного та змішаного навчання, зокрема в таких країнах, як США, Великобританія, Польща, Франція, Данія, Туреччина, Індонезія, Іспанія, Індія, Чехія та ін. Досвід цих країн може бути корисним для вдосконалення української системи освіти в контексті цифрової трансформації. Аналіз показав, що освітні заклади в цих країнах активно застосовують сучасні цифрові інструменти для покращення якості навчання. Виявлені підходи передбачають використання цифрових освітніх платформ для створення навчального контенту, забезпечення зручної взаємодії між учнями та вчителями, для персоналізованого навчання, інтеграції мультимедійних ресурсів, ігрових елементів та аналітичних інструментів, що дозволяють моніторити прогрес учнів і адаптувати навчальні стратегії в режимі реального часу.

Наукова новизна роботи полягає у визначенні ключових факторів, які впливають на інтеграцію цифрової платформи ВШО в освітній процес. Результати всеукраїнського опитування 17 824 вчителів показали, що ВШО не тільки стала важливим інструментом для повсякденної роботи педагогів, але й заклала основу для впровадження інноваційних методик навчання. Активну участь в опитуванні взяли вчителі закладів загальної середньої освіти різних ступенів (I-III ступенів, II-III ступенів), гімназій, ліцеїв, спеціалізованих шкіл, навчально-виховних комплексів, шкіл-інтернатів та початкових шкіл. Це свідчить про широкі можливості для застосування ВШО на всіх рівнях освіти та в різних формах здобуття повної загальної середньої освіти. Особливо важливою є участь учителів початкової школи, оскільки їхні відповіді вказують на потребу в цифрових ресурсах на початковому етапі навчання. Адміністрація ЗЗСО відіграє ключову роль у впровадженні нових технологій, оцінюючи практичну можливість та переваги від використання цифрових платформ. Поєднання думок педагогів різних категорій робить дослідження більш об'єктивним, враховуючи індивідуальні особливості кожного закладу освіти. Ці результати підтверджують важливість ВШО як ключового компонента для модернізації освітнього процесу в Україні.

Більшість респондентів, які поки не користуються платформою, висловили бажання приєднатися до ВШО, що підкреслює значний потенціал цієї платформи. Зацікавленість значної частини педагогів у використанні ВШО свідчить про потенційне розширення її впливу на освітній процес і необхідність подальшого розвитку та популяризації платформи.

Результати опитування показали, що вчителі використовують різні пристрої для доступу до ВШО, що свідчить про гнучкість платформи. Широке застосування матеріалів ВШО для різних предметів підтверджує її ефективність у підтримці багатопрофільного навчання в ЗЗСО. Основними цифровими ресурсами, які використовуються на ВШО, є відеоуроки, конспекти та тестові завдання, що сприяють не лише поясненню нового матеріалу, але й закріпленню знань та оцінюванню учнів, забезпечуючи як індивідуальний підхід до навчання, так і об'єктивну оцінку їхніх досягнень.

Однак попри позитивні відгуки, тільки невелика кількість користувачів створила власний клас на ВШО, що вказує на потенціал для розширення цієї функції. Обмежене використання деяких функцій ВШО вказує на необхідність подальшого інформування та навчання вчителів для максимального використання всіх можливостей платформи.

В ході аналізу були виявлені основні потреби вчителів щодо вдосконалення платформи ВШО. Ці дані можуть стати основою для подальшої розробки практичних рекомендацій щодо вдосконалення платформи ВШО з урахуванням загальних та специфічних потреб учасників освітнього процесу. Отже, стаття не лише підтверджує актуальність платформи ВШО в сучасному освітньому середовищі, але й надає нові обґрунтовані пропозиції щодо її розвитку, що становить значний внесок у розв'язання проблеми інтеграції цифрових технологій в освітню практику.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] С. Г. Литвинова і Н. І. Водоп'ян, "Аналіз підходів до реалізації теоретичних концепцій зарубіжних авторів з організації дистанційної форми навчання в закладах загальної середньої освіти України", *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*, т. 63, с. 19-28, 2022. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2022-63-19-28>.
- [2] M. Zhenchenko, O. Melnyk, Y. Prykhoda, і I. Zhenchenko, "Ukrainian e-learning platforms for schools: evaluation of their functionality", *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, vol. 23, no. 2, pp. 136-150, 2022. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://doi.org/10.19173/irrodl.v23i2.5769>.
- [3] В. В. Олійник, П. П. Грабовський, та О. А. Конова, "Критерії та показники добору цифрової платформи електронного навчання для закладу загальної середньої освіти", *Інформаційні технології і засоби навчання*, т. 90, № 4, pp. 19-31, 2022. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/5010>.
- [4] M. Pfano, J. Nyawo, "The Use of an Online Learning Platform: A Step towards E-Learning", *South African Journal of Higher Education*, vol. 35, no. 2, pp. 123-143, 2022. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://doi.org/10.20853/35-2-3985>.
- [5] М. В. Іконнікова та О. О. Комочкова, "Використання сучасних онлайн-платформ та цифрових технологій для навчання лінгвістів в освітній практиці американської вищої школи", *Інформаційні технології і засоби навчання*, т. 73, № 5, с. 125-134, 2019. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://doi.org/10.33407/itlt.v73i5.2548>.
- [6] Ł. Tomczyk, K. Potyrała, A. Włoch, J. Wnęk-Gozdek, і N. Demeshkant, "Evaluation of the Functionality of a New E-Learning Platform vs. Previous Experiences in E-Learning and the Self-Assessment of Own Digital Literacy", *Sustainability*, vol. 12, no. 23, art. 10219, 2020. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://doi.org/10.3390/su122310219>.
- [7] L. Cone, "The platform classroom: troubling student configurations in a Danish primary school", *Learning, Media and Technology*, vol. 1, no. 48, pp. 52-64, 2021. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://doi.org/10.1080/17439884.2021.2010093>.
- [8] B. V. Boozar, Jr. and A. A. Simon, "Teaching effectiveness and digital learning platforms: A focus on mediated outcomes", *Journal of Instructional Pedagogies*, vol. 24, 2020. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1263918.pdf>.
- [9] G. Brandhofer, M. Miglbauer, W. Fikisz, M. Garzi, P. Großböck, T. Leitgeb, and G. Winder, "Professionsentwicklung und Kompetenzen von Lehrpersonen in einer Kultur der Digitalität am

- Beispiel *digi.kompP*", *R&E-SOURCE*, vol. 18, 2022. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://doi.org/10.53349/resource.2022.i18.a1085>.
- [10] F. Ferri, P. Grifoni, and T. Guzzo, "Online Learning and Emergency Remote Teaching: Opportunities and Challenges in Emergency Situations", *Societies*, vol. 10, no. 4: 86, 2020. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://doi.org/10.3390/soc10040086>.
- [11] A. S. Alkaba, "Effectiveness of using E-learning systems during COVID-19 in Saudi Arabia: Experiences and perceptions analysis of engineering students", *Educ Inf Technol*, vol. 27, pp. 10625–10645, 2022. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://doi.org/10.1007/s10639-022-11054-z>.
- [12] S. Hubalovsky, M. Hubalovska, and M. Musilek, "Assessment of the influence of adaptive e-learning on the learning effectiveness of primary school pupils", *Computers in Human Behavior*, vol. 92, pp. 691–705, 2019. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://doi.org/10.1016/j.chb.2018.05.033>.
- [13] J. M. Fernández-Batanero, M. Montenegro-Rueda, J. Fernández-Cerero, and I. García-Martínez, "Digital competences for teacher professional development. Systematic review", *European Journal of Teacher Education*, vol. 45, no. 4, pp. 513–531, 2020. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://doi.org/10.1080/02619768.2020.1827389>.
- [14] Л. Лондар та М. Пітч, "Забезпечення дистанційної освіти під час війни: досвід України", *Інформаційні технології і засоби навчання*, том 98, № 6, с. 31–51, 2023. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://doi.org/10.33407/itlt.v98i6.5454>.
- [15] Л. Л. Фамілярська та Л. А. Кльоц, "Використання цифрових платформ відеозв'язку для організації психологічного консультування онлайн", *Інформаційні технології і засоби навчання*, том. 92, №. 6, с. 61–4, 2022. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://doi.org/10.33407/itlt.v92i6.4908>.
- [16] Г. В. Лиходєєва, О. С. Хмельницька, та К. І. Київська, "Інноваційні технології в дистанційному навчанні: відкриті ресурси, онлайн-курси та інші можливості", *Академічні візії*, вип. 20, 2023. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/439>

Матеріал надійшов до редакції 17.01.2024 р.

USE OF THE PLATFORM FOR DISTANCE AND MIXED LEARNING "ALL-UKRAINIAN SCHOOL ONLINE": ANALYSIS OF THE RESULTS OF THE ALL-UKRAINIAN SURVEY

Svitlana Lytvynova

Doctor of Pedagogical Sciences, Senior Researcher, Deputy director for scientific work
Institute for Digitalisation of Education of the NAES of Ukraine, Kyiv, Ukraine
ORCID ID 0000-0002-5450-6635
s.h.lytvynova@gmail.com

Alisa Sukhikh

PhD of Pedagogical Sciences, Senior researcher of
the Department of Open Educational Environment Technologies
Institute for Digitalisation of Education of the NAES of Ukraine, Kyiv, Ukraine
ORCID ID 0000-0001-8186-1715
salisam2005@gmail.com

Oksana Melnyk

PhD of Pedagogical Sciences, Senior Researcher, Head of the Department of
Scientific and Methodological Support for Integration into the European Educational Area
Institute of Education Content Modernization, Kyiv, Ukraine
ORCID ID 0000-0002-2193-2072
ok_melnyk@ukr.net

Abstract. The article analyzes the results of the All-Ukrainian survey of teachers "Digital Transformation of General Secondary Education Institutions of Ukraine", one of the aspects of which is to determine the attitude of teachers to the use of the "All-Ukrainian School Online" platform. The survey aimed at assessing the level of satisfaction, use and application in professional activities of educational materials on the All-Ukrainian School Online platform covered teachers of general secondary education institutions in different regions of Ukraine. The results of the study showed that the majority of teachers (65.8%) use materials from the Higher School of Education in

their educational practice, which demonstrates a high level of interest and readiness of teachers to implement digital resources. Among those who do not yet use the possibilities of All-Ukrainian School Online, the majority (70%) expressed a desire to join this platform, which indicates the potential for further expansion of the user audience. The results of the study also showed that, although the majority of teachers use materials from the Higher Secondary School, some of them noted the need for certain improvements and expansion of the content, which can contribute to increasing the efficiency and quality of the educational process. It is noted that the All-Ukrainian School Online platform is a key tool for the implementation of distance and mixed learning for students in grades 5-11, which becomes especially relevant in the conditions of a pandemic, military operations and digital transformation. In addition, the prospects for the introduction of the latest technologies, such as virtual and augmented reality, which can improve the learning process, are highlighted. The general indicators indicate a significant interest in the use of online resources in modern realities. In the work, the attitude of teachers to the use of the All-Ukrainian School Online platform and the main challenges and prospects for the further development of the platform and the introduction of materials into the educational process are described. The results of the study suggest specific areas for improvement, as well as reflect the real needs of teachers and students in the modern educational environment. The research analysis points to the importance of the development and use of digital technologies in the educational process, as well as the need for constant updating and improvement of educational platforms to ensure quality education in the face of modern challenges.

Keywords: All-Ukrainian school online; poll; teachers; martial law; digitisation of education; ICT in education.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] S. H. Lytvynova and N. I. Vodopyan, "Analysis of approaches to the implementation of theoretical concepts by foreign authors for organizing distance education in general secondary education institutions in Ukraine", *Modern Information Technologies and Innovative Methodologies of Education in Professional Training: Methodology, Theory, Experience, Problems*, vol. 63, pp. 19-28, 2022. [Online]. Available: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2022-63-19-28>. (in Ukrainian)
- [2] M. Zhenchenko, O. Melnyk, Y. Prykhoda, i I. Zhenchenko, "Ukrainian e-learning platforms for schools: evaluation of their functionality", *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, vol. 23, no. 2, pp. 136-150, 2022. [Online]. Available: <https://doi.org/10.19173/irrodl.v23i2.5769>. (in English)
- [3] V. V. Oliynyk, P. P. Hrabovskyi, and O. A. Konoval, "Criteria and indicators for the selection of a digital platform for e-learning at the secondary school", *Information Technologies and Learning Tools*, vol. 90, no. 4, pp. 19-31, 2022. [Online]. Available: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/5010>. (in Ukrainian)
- [4] M. Pfano, J. Nyawo, "The Use of an Online Learning Platform: A Step towards E-Learning", *South African Journal of Higher Education*, vol. 35, no. 2, pp. 123-143, 2022. [Online]. Available: <https://doi.org/10.20853/35-2-3985>. (in English)
- [5] M. V. Ikonnikova and O. O. Komochkova, "The Use of Modern Online Platforms and Digital Technologies for Teaching Linguists in the Educational Practice of American Higher Education", *Information Technologies and Learning Tools*, vol. 73, no. 5, pp. 125-134, 2019. [Online]. Available: <https://doi.org/10.33407/itlt.v73i5.2548>. (in Ukrainian)
- [6] Ł. Tomczyk, K. Potyrała, A. Włoch, J. Wnęk-Gozdek, i N. Demeshkant, "Evaluation of the Functionality of a New E-Learning Platform vs. Previous Experiences in E-Learning and the Self-Assessment of Own Digital Literacy", *Sustainability*, vol. 12, no. 23, art. 10219, 2020. [Online]. Available: <https://doi.org/10.3390/su122310219>. (in English)
- [7] L. Cone, "The platform classroom: troubling student configurations in a Danish primary school", *Learning, Media and Technology*, vol. 1, no. 48, pp. 52-64, 2021. [Online]. Available: <https://doi.org/10.1080/17439884.2021.2010093>. (in English)
- [8] B. B. Boozer, Jr. and A. A. Simon, "Teaching effectiveness and digital learning platforms: A focus on mediated outcomes", *Journal of Instructional Pedagogies*, vol. 24, 2020. [Online]. Available: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1263918.pdf>. (in English)
- [9] G. Brandhofer, M. Miglbauer, W. Fikisz, M. Garzi, P. Groißböck, T. Leitgeb, and G. Winder, "Professionsentwicklung und Kompetenzen von Lehrpersonen in einer Kultur der Digitalität am Beispiel

- digi.kompP", *R&E-SOURCE*, vol. 18, 2022. [Online]. Available: <https://doi.org/10.53349/resource.2022.i18.a1085>. (in English)
- [10] F. Ferri, P. Grifoni, and T. Guzzo, "Online Learning and Emergency Remote Teaching: Opportunities and Challenges in Emergency Situations", *Societies*, vol. 10, no. 4: 86, 2020. [Online]. Available: <https://doi.org/10.3390/soc10040086>. (in English)
- [11] A. S. Alkabaa, "Effectiveness of using E-learning systems during COVID-19 in Saudi Arabia: Experiences and perceptions analysis of engineering students", *Educ Inf Technol*, vol. 27, pp. 10625–10645, 2022. [Online]. Available: <https://doi.org/10.1007/s10639-022-11054-z>. (in English)
- [12] S. Hubalovsky, M. Hubalovska, and M. Musilek, "Assessment of the influence of adaptive e-learning on the learning effectiveness of primary school pupils", *Computers in Human Behavior*, vol. 92, pp. 691-705, 2019. [Online]. Available: <https://doi.org/10.1016/j.chb.2018.05.033>. (in English)
- [13] J. M. Fernández-Batanero, M. Montenegro-Rueda, J. Fernández-Cerero, and I. García-Martínez, "Digital competences for teacher professional development. Systematic review", *European Journal of Teacher Education*, vol. 45, no. 4, pp. 513–531, 2020. [Online]. Available: <https://doi.org/10.1080/02619768.2020.1827389>. (in English)
- [14] L. Londar and M. Pietsch, "Providing Distance Education During the War: The Experience of Ukraine", *Information Technologies and Learning Tools*, vol. 98, no. 6, pp. 31-51, 2023. [Online]. Available: <https://doi.org/10.33407/itlt.v98i6.5454>. (in Ukrainian)
- [15] L. L. Familyarskaya and L. A. Klots, "Use of Digital Video Communication Platforms for Organizing Psychological Counseling Online", *Information Technologies and Learning Tools*, vol. 92, no. 6, pp. 61–74, 2022. [Online]. Available: <https://doi.org/10.33407/itlt.v92i6.4908>. (in Ukrainian)
- [16] H. V. Lykhodieieva, O. S. Khmelnytska, and K. I. Kyivska, "Innovative Technologies in Distance Learning: Open Resources, Online Courses, and Other Opportunities", *Academic Visions*, vol. 20, 2023. [Online]. Available: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/439>. (in Ukrainian)

